24/05/2020

“Είχαμε την χαρά να είμαστε Κοσμήτορες την ίδια περίοδο”

/ Ορθόδοξες Προβολές

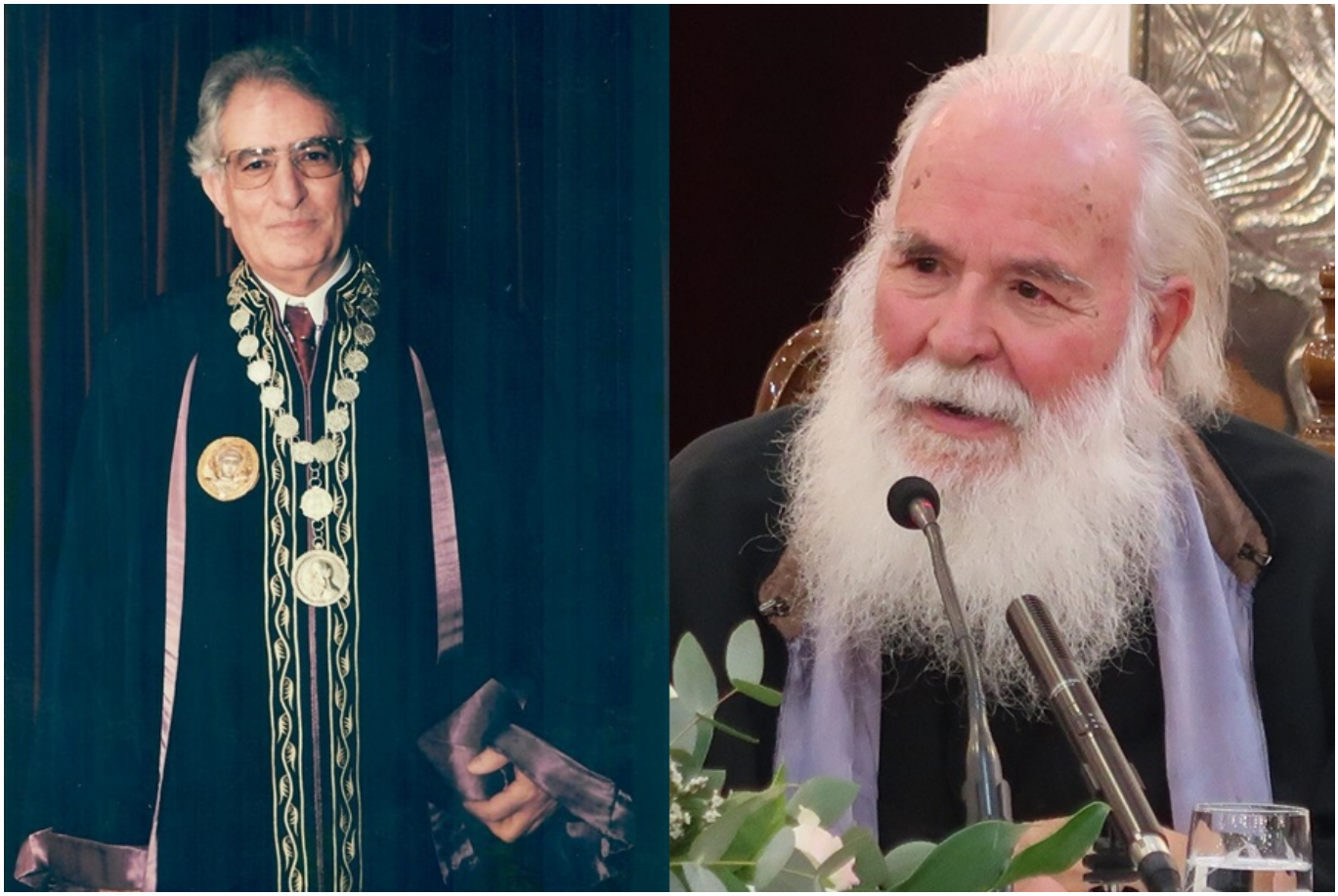

Του Καθηγητή Χρήστου Κ. Οικονόμου
τ. Προέδρου και Κοσμήτορα της Θεολογικής Σχολής Θεσσαλονίκης
και Προέδρου του Τμήματος Θεολογίας του Πανεπιστημίου Λευκωσίας

Είχαμε την ξεχωριστή τιμή και χαρά να είμαστε Κοσμήτορες την ίδια περίοδο 2004-2007, ο π. Γεώργιος Μεταλληνός στη Θεολογική Σχολή Αθηνών και εγώ στη Θεολογική Σχολή Θεσσαλονίκης. Συνδεθήκαμε αδελφικά, συμπορευθήκαμε αρμονικά προς την ίδια κατεύθυνση με ένα κοινό όραμα για τη Θεολογική παιδεία στις Θεολογικές μας Σχολές και την Εκκλησία.

Όταν σπούδαζα στη Θεολογική Σχολή Αθηνών, τη δεκαετία του 1970, ο π. Γεώργιος, ήταν ήδη Βοηθός στην Έδρα του αειμνήστου Κωνσταντίνου Μπόνη και εκεί τον πρωτογνώρισα. Όμως η γνωριμία μας έγινε πιο στενή και η φιλία μας αδελφική την περίοδο της Κοσμητείας μας.

Κατά σύμπτωση, η συνοδοιπορία μας ως Κοσμήτορες συνέπεσε με μια αχρείαστη σύγκρουση με τον αείμνηστο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος Χριστόδουλο. Ο μακαριστός Χριστόδουλος ήθελε την ίδρυση τεσσάρων θεολογικών Ακαδημιών με έδρες την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, τα Ιωάννινα και την Κρήτη Πανεπιστημιακού – Ακαδημαϊκού επιπέδου, που να διοικούνται από την Εκκλησία, ισόκυρων και ισοδύναμων με τις ιστορικές Θεολογικές Σχολές των Αθηνών και της Θεσσαλονίκης. Η αντίδραση και των δύο μας ήταν άμεση. Αντί να γίνουν οκτώ Θεολογικές Σχολές στην Ελλάδα, που δεν χρειαζόντουσαν και θα ερχόταν κάποτε το κράτος να τις καταργήσει, του υποδείξαμε να γίνουν οι τέσσερεις Θεολογικές Ακαδημίες, Παραγωγικές Σχολές της Εκκλησίας, όπως η Σχολή Ευελπίδων για τους στρατιωτικούς και όχι τέσσερεις νέες Θεολογικές Σχολές Πανεπιστημιακού – Ακαδημαϊκού χαρακτήρα των ήδη λειτουργούντων δύο, με τέσσερα Τμήματα και θα μας είχε συμπαραστάτες και συνεργάτες.

Ο αείμνηστος Χριστόδουλος δεν έκανε αποδεκτή την πρόταση που του κάναμε με τον π. Γεώργιο και ξεκίνησε ένας συγκρουσιακός αγώνας, όπου συμπορευθήκαμε με τον Κοσμήτορα Μεταλληνό με απόλυτη ταύτιση.

Η εμπιστοσύνη του ενός προς τον άλλο ήταν απόλυτη, η συμπόρευση σταθερή, οι στόχοι κοινοί, ο αγώνας δυναμικός. Θαύμασα την ψυχραιμία του Παπαγιώργη και την πρωτοβουλία κινήσεων που εμπιστευόταν σε μένα, που είχα μελετήσει εις βάθος το θέμα και παρουσίαζα, τόσο στον τότε Πρωθυπουργό Κώστα Καραμανλή, όσο και στον αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης Γιώργο Παπανδρέου και την τότε Υπουργό Παιδείας Μαριέττα Γιαννάκου – Κούτσικου, αναλυτικά και πειστικά τις θέσεις και προτάσεις μας.

Θυμάμαι τότε είχε κλονιστεί η υγεία του, είχε ανέβει το σάκχαρό του, που του προκαλούσε υπνηλία και αποδιοργάνωνε τη δραστηριότητά του. Όμως, στις επάλξεις του αγώνα όλο το εικοσιτετράωρο, στην Επιτροπή Παιδείας της Βουλής, όπου δώσαμε μάχη δώδεκα ωρών, στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, έκανε την εισαγωγική παρέμβασή του και παρέδιδε σε μένα τη δυναμική στήριξη των απόψεων των Σχολών.

Κερδίσαμε τον αγώνα και δεν έγιναν Πανεπιστημιακές – Ακαδημαϊκές οι Σχολές του Αρχιεπισκόπου Χριστόδουλου, αρχές που είχε συμφωνήσει μαζί μας τότε και ο

νυν Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος, ο οποίος είχε έρθει σε αντίθεση με τον μακαριστό Χριστόδουλο.

Ο π. Γεώργιος Μεταλληνός είχε ένα νεανικό δυναμισμό, ήταν γλυκύτατος άνθρωπος, σοφός επιστήμονας, δοσμένος ψυχή τε και σώματι στην Εκκλησία και τη Θεολογία. Άριστος οικογενειάρχης και με λατρεία στη γυναίκα του, την πρεσβυτέρα Βαρβάρα, στα παιδιά και στα εγγόνια του. Η θέση του ήταν δύσκολη τότε στον αγώνα μας, γιατί ήταν, εκτός από Καθηγητής και Κοσμήτορας της Θεολογικής Σχολής Αθηνών, και ιερέας της Αρχιεπισκοπής Αθηνών και αντιμετώπιζε και συγκρουσιακό πρόβλημα. Όμως, σταθερός, ανυποχώρητος, νουνεχής, σοβαρός, με χειμαρρώδη λόγο. Λάτρευε την Κύπρο και, ως μελετητής της Εκκλησιαστικής Ιστορίας της, είχε μεγάλη φιλοπατρία και μιλούσε με ιδιαίτερη συγκίνηση, με δάκρυα στα μάτια, για τον αγώνα της ΕΟΚΑ εναντίον των Άγγλων κατακτητών. Συγκλονιζόταν ιδιαίτερα για την Τουρκική εισβολή στην Κύπρο, όπου καταλήφθηκε το 40% των εδαφών της, τους 200.000 πρόσφυγες, αγνοουμένους, την καταστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς, τον ξεριζωμό από την πατρώα γη μας. Η Κύπρος τον φιλοξένησε και άκουσε τον μεστό θεολογικό του λόγο πολλές φορές, και όπως αγαπούσε τους Κυπρίους και οι Κύπριοι τον λάτρεψαν, και ένας από αυτούς και εγώ.

Ένας σεμνός λευΐτης, με απλοϊκή καρδιά, άδολη σαν μικρού παιδιού. Βλέποντάς τον μετά από αυτόν τον αγώνα στο Υπουργείο Παιδείας ή τη Βουλή των Ελλήνων, πίστευα, όταν καθόμασταν για κανένα καφέ ή κάτι να φάμε, ότι ο λόγος του Χριστού στους μαθητές Του, «όστις ουν ταπεινώσει εαυτόν ως το παιδίον τούτο, ούτος εστιν ο μείζων εν τη βασιλεία των ουρανών» (Ματθ. 18,4), αναφερόταν στον Παπαγιώργη. Αυτή η ταπείνωσή του με σαγήνευε, όπως, επίσης, ο μεστός θεολογικός του λόγος, με το υπέροχο παράστημά του, τη μαγική εκφραστικότητά του, το ιδιάζον ύφος και ήθος του και τα τεκμηριωμένα επιχειρήματά του.

Τρία χρόνια αδιατάρακτης συμπόρευσης, συνεργασίας, φιλίας και αγάπης με τον μακαριστό π. Γεώργιο Μεταλληνό, ξεκαθαρίσαμε τους ορίζοντες των Σχολών μας, τονίζοντας πάντοτε την αυτονομία της Ακαδημαϊκής Πανεπιστημιακής Θεολογίας στον χώρο του κρατικού Πανεπιστημίου, ώστε να εφαρμόζονται οι Συνταγματικές πρόνοιες, αλλά πάντοτε υποστηρίζαμε ότι το πνεύμα της Θεολογίας πηγάζει από την Εκκλησία και ότι η Εκκλησία δεν νοείται χωρίς τη Θεολογία. Εξάλλου, όλοι οι Ιεράρχες της Ελλαδικής, Κυπριακής και Οικουμενικής Ορθοδοξίας, δεν πρέπει να ξεχνούμε, ότι όλοι ανεξαιρέτως είναι φοιτητές των Θεολογικών μας Σχολών: Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Χάλκης.

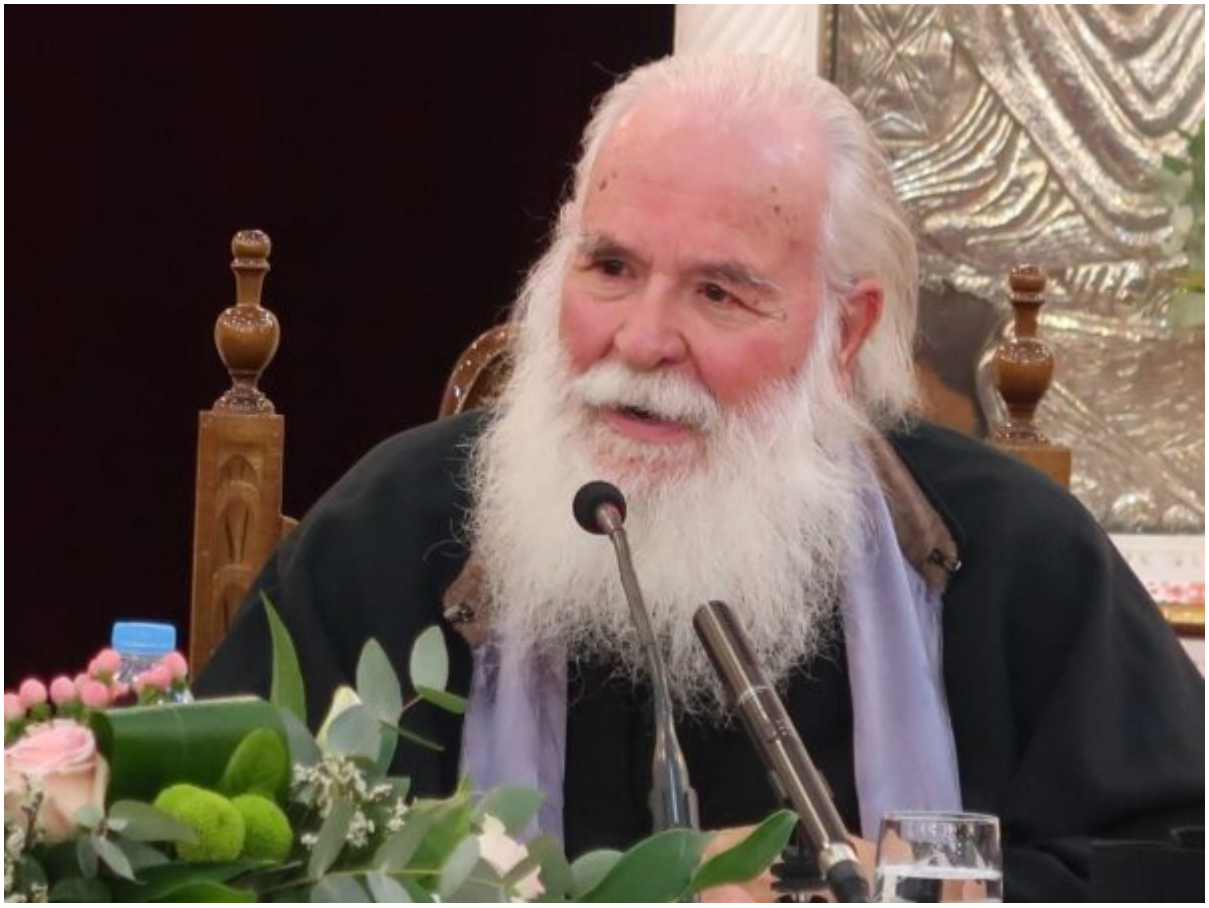

Ο αείμνηστος π. Γεώργιος Μεταλληνός γνώριζε αυτή τη διάκριση, αλλά και αλληλοπεριχώρηση της Ακαδημαϊκής Θεολογίας και της Εκκλησίας. Γι’ αυτό και ήμασταν ομόφωνοι και στο θέμα του ομολογιακού χαρακτήρα των Ορθοδόξων Θεολογικών Σχολών Αθηνών και Θεσσαλονίκης, όπως υπάρχουν και σε ολόκληρο τον κόσμο Θεολογικές Σχολές Ρωμαιοκαθολικής και Προτεσταντικής Ομολογίας. Με απλά λόγια, οι Θεολογικές μας Σχολές είναι ανοιχτές στη μελέτη όλων των Διαχριστιανικών και Διαθρησκειακών ρευμάτων, της τέχνης, του πολιτισμού, της ιστορίας, της Βιβλικής και Πατερικής Θεολογίας, αλλά πάντοτε από τη σκοπιά της Ορθόδοξης Ερμηνευτικής και Πατερικής Παράδοσης, όχι σαν πλοίο χωρίς πυξίδα. Οι κατά καιρούς αθεολόγητες και ανιστόρητες απόψεις, περί επιστημονικής ουδετερότητας της Θεολογίας, αποδεικνύονται ως υπηρέτες του Καίσαρα, της Πολιτείας, του Κράτους, της αθεΐας, που θέλει ασπόνδυλη Θεολογική Επιστήμη και υποταγμένη με πρόφαση δήθεν συναλληλίας της Εκκλησίας, που δεν υλοποιήθηκε ποτέ από καμία Κυβέρνηση.

Πολυαγαπημένε και πολύκλαυστέ μου π. Γεώργιε Μεταλληνέ. Μόνο στο άκουσμα αυτών των αλλοπρόσαλλων απόψεων αντιδρούσες άμεσα και ακαριαία. Τώρα από τον χώρο του Παραδείσου και της Βασιλείας των Ουρανών, που κατοικείς,

πρέσβευε στον πανοικτίρμονα Θεό να δείξει το έλεος και την ευσπλαχνία του στον πονεμένο λαό του και στην παγκόσμια πανδημία του κορωνοϊού και ο αναστάς Κύριος να φωτίζει τους Επιστήμονες της γης να βρουν το φάρμακο, καθότι ο Θεός έδωσε τις Επιστήμες, και να αντιμετωπιστεί αυτός ο φόβος και ο τρόμος του θανάτου, που βιώσαμε έγκλειστοι, τόσον καιρό, στα σπίτια μας, φοβούμενοι ο κάθε άνθρωπος τον συνάνθρωπό του, ως λύκο και φορέα της θανατηφόρας ασθένειας. Ο άλλος, π. Γεώργιε, καταντήσαμε να θεωρείται όχι φίλος και αδελφός, αλλά επικίνδυνος και μάλιστα θανάσιμος εχθρός, λόγω της θανατηφόρας ασθένειας του κορωνοϊού.
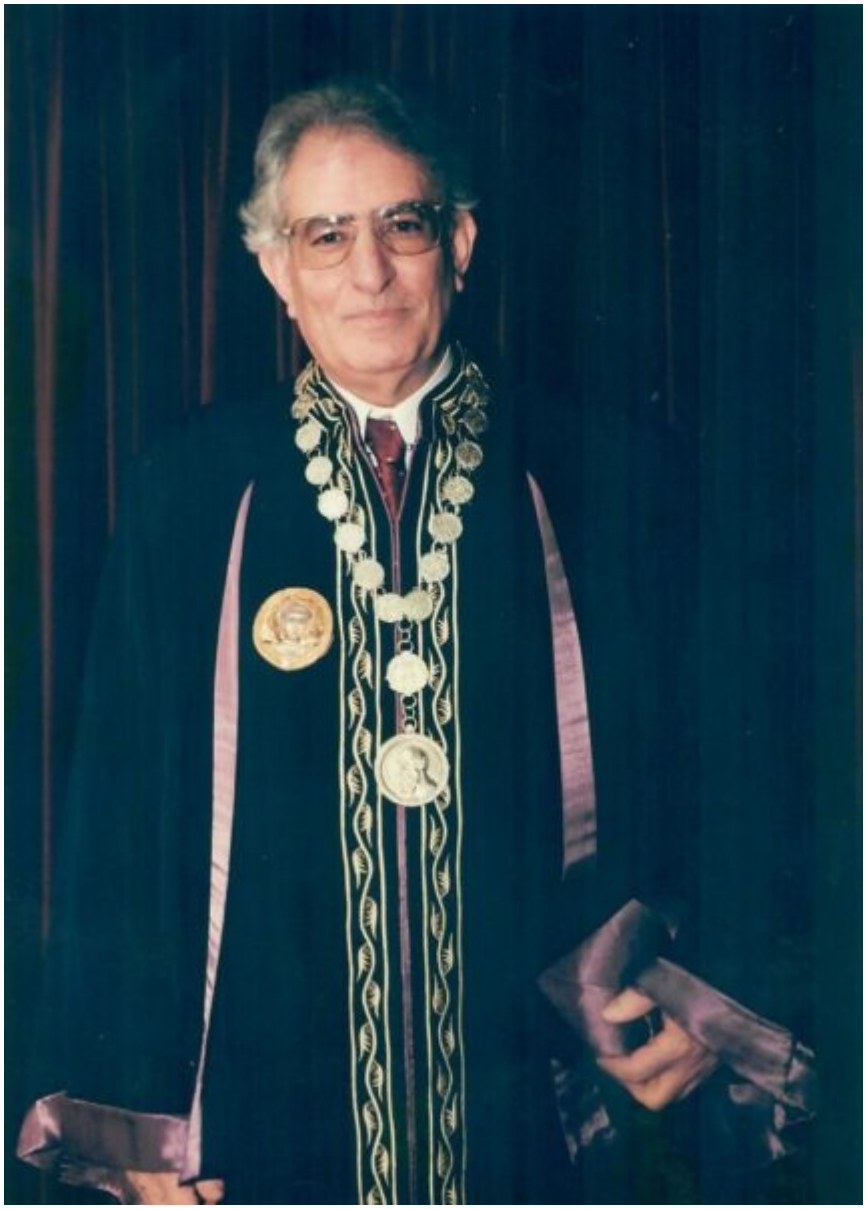
Ας έχουμε την ευχή σου. «Χριστός Ανέστη», και εσύ στους ουρανούς, που βιώνεις το φως της Αναστάσεως, την κατάργηση της φθοράς και του θανάτου, πρέσβευε υπέρ ημών. Για μένα το παλιό «παλληκάρι» σου, όπως με αποκαλούσες, ήταν χρέος τιμής και αγάπης αυτές οι γραμμές. Δέξου, λοιπόν, σήμερον το δίκαιον όφλημα, αείμνηστε π. Γεώργιε Μεταλληνέ. Αιωνία σου η μνήμη.